

Sygn. akt III Ca 337/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 sierpnia 2016 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach III Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący - Sędzia SO Andrzej Dyrda

Protokolant Marzena Makoś

po rozpoznaniu w dniu 11 sierpnia 2016 r. w Gliwicach

na rozprawie

sprawy z powództwa Z. K.

przeciwko D. L.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Rejonowego w Zabrze

z dnia 18 listopada 2015 r., sygn. akt I C 480/15

1. **oddala apelację;**

2. **zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 300 zł (trzysta złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania odwoławczego.**

SSO Andrzej Dyrda

Sygn. akt III Ca 337/16

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Zabrze w Z. wyrokiem z dnia 18 listopada 2015 roku zasądził od pozwanego D. L. na rzecz powoda Z. K. kwotę 1850 złotych z ustawowymi odsetkami od dnia 18 listopada 2015 roku do dnia zapłaty za jednoczesnym zwrotem drzwi (...), w pozostałej części oddalając powództwo. Nadto zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 647 złotych tytułem zwrotu kosztów procesu.

Orzeczenie to poprzedził ustaleniem, że w dniu 10 czerwca 2013 roku powód zawarł z pozwanym D. L., przedsiębiorcą działającym pod firmą (...) umowę, której przedmiotem była sprzedaż i montaż drzwi (...), za cenę 1850 zł. Powód zawierając umowę zastrzegł, że chce zakupić drzwi antywłamaniowe, a to ze względów bezpieczeństwa jego rodziny oraz z uwagi na niższą składkę ubezpieczeniową. Powód został zapewniony zarówno przez sprzedawcę, jak i przedstawicielkę pozwanego, które przyjechała na pomiar, że kupowane drzwi są drzwiami antywłamaniowymi. Powód uiścił zaliczkę w kwocie 100 zł.

Drzwi zostały zamontowane w dniu 12 czerwca 2013 roku. Został do nich założony używany motylek do zamykania. Powód nie otrzymał również atestów dotyczących antywłamaniowości drzwi. Powód uiścił resztę ceny w kwocie 1750 zł.

Powód w piśmie z dnia 28 czerwca 2013 roku wezwał pozwanego do przedstawienia dokumentów, które potwierdzą, że zakupiony drzwi są antywłamaniowe. W odpowiedzi pozwany przesłał pismo z dnia 20 sierpnia 2013 roku, do którego dołączył dokumenty, które nie dotyczą modelu drzwi zakupionego przez powoda.

Pismem z dnia 18 września 2013 roku powód, za pośrednictwem pełnomocnika, wezwał ponownie pozwanego do przedłożenia stosowanego atestu i certyfikatu na zakupiony drzwi co do faktu, iż są one antywłamaniowe. Pozwany w odpowiedzi zaprzeczył twierdzeniom powoda i wskazał na gotować wymiany motylka i naprawy klamki.

Pismem z dnia 4 grudnia 2013 roku powód odstąpił od umowy z dnia 10 czerwca 2013 roku

W tak ustalonym stanie faktycznym, Sąd Rejonowy stwierdził, że strony łączyła umowa której przedmiotem była sprzedaż i montaż drzwi antywłamaniowych w mieszkaniu powoda. Ze względu na zawarcie umowy przez konsumenta z przedsiębiorcą powodowi jako konsumentowi przysługiwały uprawnienia z tytułu niezgodności towaru z umową przewidziane w art. 8 ustawy z dnia 27 lipca 2002 roku o szczególnych warunkach sprzedaży konsumenckiej oraz o zmianie Kodeksu cywilnego. Sąd wskazując treść tych uprawnień, stwierdził jednocześnie, że powód wykazał niezgodność towaru z umową, tj. brak stosowanych atestów potwierdzających antywłamaniowość drzwi oraz zamontowanie używanego motylka. Powód wzywał pozwanego do przesłania mu stosownych atestów i certyfikatów oraz wymiany motylka. Sąd zwrócił uwagę, że o ile pozwany zadeklarował chęć wymiany motylka (i klamki), o tyle nigdy nie przedstawił powodowi właściwych certyfikatów i atestów, które potwierdzałyby fakt, że drzwi są antywłamaniowe. Na tej podstawie Sąd przyjął, że towar jest niezgodny z umową w sposób istotny, co w konsekwencji, uprawniało powoda do skutecznego odstąpienia od umowy, co skutkowało uznaniem powództwa za uzasadnione.

Sąd zwrócił niemniej uwagę, że pozwany skutecznie powołał się na zarzut zatrzymania z art. 496 k.c., co skutkowało uzależnieniem w wyroku wykonania zasądzonego na rzecz powoda świadczenia za jednoczesnym wykonaniem świadczenia na rzecz pozwanego.

Sąd uwzględnił zatem powództwo z uwzględnieniem zarzutu zatrzymania. Z uwagi na skuteczność zarzutu zatrzymania pozwany mógł pozostawać w zwłoce dopiero od daty orzekania, co znalazło odzwierciedlenie w rozstrzygnięciu o odsetkach.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c.

Apelację od tego orzeczenia wniósł pozwany zaskarżając wyrok w zakresie punktu pierwszego i trzeciego.

Zarzucił naruszenie przepisów prawa materialnego, a to art. 8 ust. 4 w zw. z art. 4 ust. 1 ustawy o szczególnych warunkach sprzedaży konsumenckiej oraz o zmianie Kodeksu cywilnego w zw. z art. 6 Kodeksu cywilnego poprzez ich niewłaściwe zastosowanie i w konsekwencji przyjęcie, iż zaistniała istotna niezgodności towaru z umową, która to uprawniała powoda do odstąpienia od umowy, w sytuacji, gdy pozwany przedstawił dowody (w postaci umowy zlecenie z dnia 10 czerwca 2013 roku oraz protokołu końcowego odbioru robót z dnia 13 czerwca 2013r.) pozwalające na obalenie domniemania wynikającego z art. 4 ust. 1 ustawy o szczególnych warunkach sprzedaży konsumenckiej, a niezgodność ta nie została wykazana przez pozwanego innymi środkami dowodowymi; art. 8 ust. 4 ustawy z dnia 27 lipca 2002 roku o szczególnych warunkach sprzedaży konsumenckiej oraz o zmianie Kodeksu cywilnego poprzez jego niewłaściwe zastosowanie, a w konsekwencji uznanie, iż powód uprawniony był do odstąpienia od umowy w sytuacji, gdy nie zaistniała żadna z przesłanek koniecznych i określonych w tymże przepisie dla uwzględnienia prawa powoda do odstąpienia od umowy.

Nadto zarzucił naruszenie przepisów prawa procesowego, co miało wpływ na treść orzeczenia w postaci: art. 217 w zw. z art. 227 k.p.c. poprzez jego niezastosowanie i pominięcie dowodów wskazywanych przez pozwanego w odpowiedzi na pozew z dnia 21 września 2015 roku, pomimo tego, iż powoływane dowody z dokumentów miały istotne znaczenie dla sprawy; art. 245 w zw. z art. 230 i art. 233 k.p.c. poprzez ich niezastosowanie i w konsekwencji pominięcie okoliczności przyznania przez powoda faktu złożenia oświadczenia o dokonanej sprawdzeniu towaru (w protokole końcowego odbioru robót i umowie zlecenia) oraz dokonaniu odbioru robót w chwili wydania zamontowanych drzwi; art. 233

k.p.c. poprzez błędną ocenę dowodów i brak wszechstronnego rozważenia materiału dowodowego (w szczególności - dowodów zawnioskowanych przez pozwanego w odpowiedzi na pozew) prowadzących do uznania, iż pozwany świadczył powodowi drzwi niezgodne z umową; a ponadto dokonanie dowolnej oceny materiału dowodowego, z przekroczeniem zasad doświadczenia życiowego i zasad logiki, co doprowadziło do uznania, iż brak przesłania przez pozwanego atestów poświadczających cechy antywłamaniowe świadczonego towaru stanowi przesłankę do uznania, iż sam towar był tych cech pozbawiony oraz art. 328 k.p.c. poprzez brak sporządzenia należytego uzasadnienia w sprawie, a w szczególności brak odnotowania w opisie przebiegu postępowania dowodów i zarzutów zgłoszonych przez pozwanego w odpowiedzi na pozew oraz brak uzasadnienia w zakresie braku uznania zarzutów pozwanego za słuszne.

Na tych podstawach wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku w punkcie pierwszym poprzez oddalenie powództwa w całości oraz zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uchylenie punktu trzeciego oraz zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym, ewentualnie uchylenie zaskarżonego wyroku i skierowanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Nadto wniósł o przeprowadzenie dowodów zgłoszonych przez pozwanego w odpowiedzi na pozew z dnia 21 września 2015 roku (względnie - w przypadku oddalenia ww. wniosków dowodowych na rozprawie - wnosząc na podstawie art. 380 k.p.c. o rozpoznanie postanowienia w przedmiocie oddalenia ww. wniosków dowodowych) oraz przeprowadzenie dowodu z: postanowienie z dnia 13 sierpnia 2015 roku - sygn. akt Km 141/15; pisma komornika z dnia 9 października 2015 roku - sygn. akt Km 141/15; pisma komornika z dnia 15 października 2015 roku - sygn. akt Km 141/15 znajdujących się w aktach postępowania egzekucyjnego prowadzonego przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Gnieźnie P. G. sygn. akt Km 141/15, na okoliczność wysokości kwot przekazanych na rzecz powoda (wierzyciela) w tym postępowaniu, w oparciu o nakaz zapłaty wydany w dniu 7 lutego 2015 roku (sygn. akt I Nc 2706/13) oraz wskazując, że potrzeba powołania ww. dokumentów pojawiła się dopiero później.

Powód wniósł o oddalenie apelacji oraz zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów postępowania odwoławczego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Sąd pierwszej instancji prawidłowo zakwalifikował roszczenia powodów przyjmując podstawę prawną swego rozstrzygnięcia przywołane przepisy prawne, a następnie ustalił wszystkie okoliczności faktyczne istotne dla rozstrzygnięcia sprawy. Poczynione ustalenia dotyczące okoliczności faktycznych mają podstawę w zgromadzonym w sprawie materiale dowodowym, który w zakresie dokonanych ustaleń jest logiczny i wzajemnie spójny, natomiast informacje zawarte w poszczególnych źródłach dowodowych nawzajem się uzupełniają i potwierdzają, przez co są w pełni wiarygodne.

Niemniej jednak ustalenia te należało uzupełnić o okoliczności ustalone na podstawie dowodów dopuszczonych przez Sąd Okręgowy postanowieniem z dnia 23 maja 2016r.: tj. dowód z postanowienia z dnia 13 sierpnia 2015r. oraz pism Komornika z dnia 9 października i 16 października 2015r., znajdujących się aktach postępowania egzekucyjnego prowadzonego przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Gnieźnie P. G. pod sygn. akt Km 141/15. Na tej podstawie ustalono, że we wskazanym postępowaniu egzekucyjnym wyegzekwowano od powoda na rzecz pozwanego kwotę 1.657,27 zł a postępowanie to na mocy art. 825 pkt 2 k.p.c. zostało umorzone postanowieniem z dnia 13 października 2015r.

Zmiana ustaleń co do stanu faktycznego wymagała również ustalenie, że oświadczenie o odstąpieniu od umowy zostało złożone pismem z dnia 30 października 2013r., a nie pismem z dnia 4 grudnia 2013r., jak to przyjął Sąd Rejonowy.

Z tym uzupełnieniem Sąd Okręgowy przyjmuje te ustalenia za własne.

Odnosząc się do podniesionych w apelacji zarzutów prawa procesowego, należy w pierwszej kolejności wskazać, że przewidziane w art. 233 k.p.c., ramy swobodnej oceny dowodów wyznaczone są wymogami prawa procesowego, doświadczeniem życiowym oraz regułami logicznego myślenia, według których sąd w sposób bezstronny, racjonalny i

wszechstronny rozważa materiał dowodowy jako całość, dokonując wyboru określonych środków dowodowych i wążąc ich moc oraz wiarygodność, odnosi je do pozostałego materiału dowodowego (wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 14 sierpnia 2012r. III AUa 620/12). Stawiając zatem zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. należy wykazać, że Sąd uchybił zasadom logicznego rozumowania lub doświadczenia życiowego. Z tych względów za niewystarczające należy uznać przekonanie strony o innej niż przyjęta przez Sąd wadze (doniosłości) poszczególnych dowodów i o ich odmiennej ocenie niż ocena dokonana przez Sąd (Sąd Apelacyjny we Wrocławiu w wyrokach: z dnia 1 marca 2012r. I ACa 111/12; z dnia 3 lutego 2012r., I ACa 1407/11). Jeżeli zatem Sąd, ze zgromadzonego materiału dowodowego, wyprowadza wnioski logicznie poprawne i zgodne z doświadczeniem życiowym, co ma miejsce w niniejszej sprawie, to ocena Sądu nie narusza reguł swobodnej oceny dowodów i musi się ostać, chociażby w równym stopniu, na podstawie tego materiału dowodowego, dawały się wysnuć wnioski odmienne (tak: Sąd Apelacyjny we Wrocławiu w wyrokach: z dnia 8 lutego 2012r. (I ACa 1404/11), z dnia 14 marca 2012r. (I ACa 160/12), z dnia 29 lutego 2012r. (I ACa 99/12); a także wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 17 maja 2012r. VI ACa 31/12).

Nie można również pominąć, iż same, nawet poważne wątpliwości co do trafności oceny dokonanej przez sąd pierwszej instancji, jeżeli tylko nie wykroczyła ona poza granice zakreślone w art. 233 § 1 k.p.c., nie powinny stwarzać podstawy do zajęcia przez sąd drugiej instancji odmiennego stanowiska (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 12 kwietnia 2012r., I UK 347/11).

Pozwany tymczasem w apelacji nie wskazuje uchybienia przez Sąd I instancji regułom służącym ocenie wiarygodności i mocy poszczególnych dowodów, tj. regułom logicznego myślenia, zasadzie doświadczenia życiowego i właściwego kojarzenia faktów. Wskazać nadto należy, że wbrew ciężącemu na nim obowiązku, nie wykazał właściwości drzwi, którą powód konsekwentnie kwestionował, a której obowiązek wykazania, zgodnie z art. 6 k.c., ciążył na pozwanym.

Również za niezasadny należało uznać zarzut naruszenia art. 328 § 2 k.p.c.

Z ujęcia redakcyjnego art. 328 § 2 k.p.c. wynika, że punktem wyjścia dla przedstawienia w motywach pisemnych uzasadnienia wyroku koncepcji prawnej rozstrzygnięcia sprawy powinny być poczynione ustalenia faktyczne. Sąd pierwszej instancji zobowiązany jest do wyjaśnienia motywów rozstrzygnięcia w sposób umożliwiający przeprowadzenie kontroli instancyjnej zaskarżonego orzeczenia (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 26 lipca 2007r., V CSK 115/07). Uchybienie Sądu w tym zakresie, następuje jedynie w sytuacji, gdy uzasadnienie wyroku zawiera jedynie opis poszczególnych elementów stanu faktycznego, bez wniosków z nich wynikających i bez dokonanego ustalenia stanu faktycznego istotnego dla rozstrzygnięcia sprawy (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 27 stycznia 1999r., II UKN 437/98; orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 28 sierpnia 1951r., C 154/51).

W ocenie Sądu Okręgowego, uzasadnienie zaskarżonego wyroku nie zostało sporządzone w sposób uchybiający wskazanym powyżej wymaganiom, gdyż umożliwiała zapoznanie się z motywami udzielenia powodowi, w sposób wskazany w sentencji tego wyroku, ochrony prawnej.

Wobec dopuszczenia dowodów we wskazanym przez pozwanego zakresie, zbędne stało się odnoszenie do pozostałych zarzutów naruszenia przepisów prawa procesowego, niemniej jednak wskazać należy, że wobec umorzenia postępowania egzekucyjnego, okoliczności te w żaden sposób nie mogły świadczyć o bezzasadności powództwa.

Odnosząc się do podnoszonych zarzutów naruszenia przepisów prawa materialnego, należy wskazać, że łączący strony stosunek prawny należało zakwalifikować jako umowę sprzedaży towaru konsumpcyjnego zgodnie z art. 535 k.c. i art. 535¹ k.c. w związku z art. 1 ust. 1 SprzedKonU.

Przepis art. 535¹ k.c. jednoznacznie wskazuje, iż w zakresie, w jakim sprzedaż ta nie jest uregulowana odrębnymi przepisami, tj. ustawy z dnia 27 lipca 2002 r. o szczególnych warunkach sprzedaży konsumenckiej oraz o zmianie Kodeksu cywilnego (dalej: SprzedKonU), przepisy działu [tytułu XI, działu I kodeksu cywilnego] stosuje się do sprzedaży konsumenckiej.

Sąd Rejonowy prawidłowo wskazał, że zakres roszczeń powoda reguluje art. 8 SprzedKonU, przyjmujący zasadę sekwencyjność realizacji uprawnień konsumenta. Przejawia się ona w takim ukształtowaniu realizacji uprawnień konsumenta, że następuje ona w dwóch sekwencjach: pierwszej polegającej na żądaniu naprawy lub wymiany; oraz drugiej, do której konsument uprawniony jest dopiero w razie niezaspokojenia z określonych przyczyn tych żądań w odpowiednim czasie, która przejawia się w jego uprawnieniu do żądania obniżenia ceny albo odstąpieniu od umowy.

Stosownie do art. 8 ust. 1 SprzedKonU, kupujący może żądać doprowadzenia towaru do stanu zgodnego z umową przez nieodpłatną naprawę albo wymianę na nowy, chyba że naprawa albo wymiana są niemożliwe lub wymagają nadmiernych kosztów.

Takie roszczenie powód zgłosił pozwanemu pismem datowanym na 18 września 2013r. (k. 22-23), jednak nie zostało ono w sposób należyty wykonane, w szczególności, co stanowi istotę sporu, pozwany nie przedstawił żadnych dokumentów potwierdzających cechę „antywłamaniowości” drzwi zamontowanych u powodowa.

Z istoty sekwencyjność uprawnień wynika zatem, że żądane przez powoda roszczenia o odstąpieniu od umowy występuje dopiero w sytuacji, gdy naprawa jest niemożliwa lub nieopłacalna w sposób określony powyżej. Roszczenie to realizowane jest na podstawie art. 8 ust. 4 SprzedKonU, zgodnie z którym, jeżeli kupujący, z przyczyn określonych w ust. 1, nie może żądać naprawy ani wymiany albo jeżeli sprzedawca nie zdoła uczynić zadość takiemu żądaniu w odpowiednim czasie lub gdy naprawa albo wymiana narażałaby kupującego na znaczne niedogodności, ma on prawo domagać się stosownego obniżenia ceny albo odstąpić od umowy, jednakże od umowy nie może odstąpić, gdy niezgodność towaru konsumpcyjnego z umową jest nieistotna. Tym samym skorzystanie z tego uprawnienia, możliwe jest jedynie jeżeli reklamacja nie została w żaden sposób uwzględniona. Niemniej jednak, wykonanie tego uprawnienia przez kupującego następuje poprzez złożenie oświadczenia woli skierowanego do sprzedawcy zgodnie z art. 61 k.c. Dopiero z momentem złożenia takiego oświadczenia, po stronie kupującego powstaje roszczenie o zwrot ceny, natomiast po stronie sprzedawcy roszczenie o zwrot towaru.

Z powyższego wynika, że realizacja każdego ze wskazanych uprawnień, wymaga odrębnego oświadczenia woli. Oświadczenie takie, w zakresie roszczenia o odstąpieniu od umowy a więc niezależnie od zgłoszonej wcześniej reklamacji na podstawie art. 8 ust. 1 SprzedKonU, powód złożył pismem datowanym na 30 października 2013r. (k. 27).

Odnosząc się nadto do zastrzeżenia, że skuteczność takiego oświadczenia uzależniona jest od istotności niezgodności, Sąd I instancji, zasadnie, na podstawie wskazanych przez niego okoliczności, uznał że cecha „antywłamaniowości”, a w konsekwencji brak wykazania przez pozwanego, że zmontowane u powoda drzwi odznaczają się taką właściwością, spełniają warunki istotności niezgodności towaru z umową, a zatem prawidłowe było przyjęcie, że oświadczenie o odstąpieniu było skuteczne z uwzględnieniem prawa zatrzymania, co prawidłowo zostało odzwierciedlone w sentencji zaskarżonego wyroku.

W tych okolicznościach brak było podstaw do uwzględnienia apelacji, a co za tym idzie, na podstawie art. 385 k.p.c. podlegała ona oddaleniu.

O kosztach postępowania odwoławczego Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w związku z art. 391 § 1 k.p.c., a to wobec wygrania tego postępowania w całości przez pozwanego. Na zasądzone koszty składają się koszty zastępstwa procesowego ustalonego zgodnie z § 6 pkt 3 w związku z § 12 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (tekst jednolity: Dz.U. z 2013 poz. 490)

SSO Andrzej Dyrda